

1. KENFISH HOLDING AS - eierskap

Kenfish Holding AS eier 100 % i selskapene Leppefisk AS og Ken Rensefisk AS.
Hovedaksjonær i Kenfish Holding AS er Flatset Eiendom AS.
Flatset Eiendom AS er 100 % eid av Ken Åke Grahn.

Ken Åke Grahn har hatt fangst, gjenfangst og transport av leppefisk som hovedbeskjeftigelse siden 2011. Han har sin bakgrunn fra lakseoppdrettsnæringen og er aktiv fisker/skipper på egne båter.

2. LEPPEFISK AS (selskap som driver fangst/gjenfangst av leppefisk)

2.1 Antall båter

Leppefisk AS eier og drifter 6 spesialbygde båter for fangst og gjenfangst av leppefisk.
(Selskapet har én ny båt under bygging)

2.2 Fangstverdi / fangst pr. båt

Sesongen 2016 leverte disse båtene 456.508 stk. leppefisk til en verdi av NOK 8.834.337. Gjennomsnittsfangst pr. båt (2 manns besetning) var 76.000 stk.
Antall fisk levert i 2016 utgjorde ca. 2,1% av totalfangsten i Norge mens fangstverdien utgjorde 4,4% av totalverdien.

2.3 Gjenfangst fra oppdrettsmerder

Det foregår i dag lite gjenbruk/gjenfangst av rensefisk i oppdrettsanleggene. Imidlertid må en forvente økning i gjenbruk/gjenfangst av rensefisk.
Leppefisk AS har de siste 3 år utviklet metoder for gjenfangst i oppdrettsmerder. Tre spesialbåter var i sesongen engasjert med gjenfangst for selskapene Lerøy Midt AS og Marine Harvest region Midt.
Samlet omsetning fra denne aktiviteten var i 2016 ca. NOK 870.000.

2.4 Kontraktspartnere

Leppefisk AS har langsiktige leverings-/gjenfangstavgifter med oppdrettsselskapene Lerøy Midt AS og Marine Harvest AS region Midt.

2.5 Bemanning

Leppefisk AS sine båter er bemannet med en skipper og en fisker – totalt 2 mann.
Årsaken til at en benytter 2 manns besetning er:

1. Effektiv røkting av teiner (2 ganger pr. døgn)
2. Hurtig og skånsom sortering av leppefisk samt effektiv utsortering av uønsket bifangst (ål, småtorsk, småsei, krabber). Sortering, telling og gjenutsett av bifangst og undermåls leppefisk skjer der teinene trekkes.

Totalt sysselsetter Leppefisk AS 15 menn/kvinner i sesongen. 12 ansatte har mer enn to års erfaring fra leppefiske/gjenfangst.

3. KEN RENSEFISK AS (selskap som driver transport og gjenfangst)

3.1 Antall båter

Ken Rensefisk AS har 4 brønnbåter som henter leppefisk hos fiskere eller leverandører av oppdrettet rognkjeks og transporterer fisken til oppdrettsanleggene, Ken Rensefisk AS (Kenfish) har utviklet metoder og teknologi/brønnbåter som mottar, transporterer og teller ut rensfisk i oppdrettsmerder – dette i samarbeid med oppdrettsselskapene Lerøy Midt AS og Marine Harvest.

3.2 Omsetning

Brønnbåtene transporterte sesongen 2016 2.500.084 stk. villfanget leppefisk og 3.455.046 stk. oppdrettet rognkjeks. Samlet omsetning var i 2016 MNOK 13,7. Selskapet forventer i 2017 å transportere ca. 11 millioner leppefisk/rognkjeks.

3.3 Bemanning

Ken Rensefisk AS sysselsetter 28 personer i forbindelse med transport, gjenfangst og kvalitetskontroll av denne.

3.4 Kontraktspartnere (perioden 2016-2019)

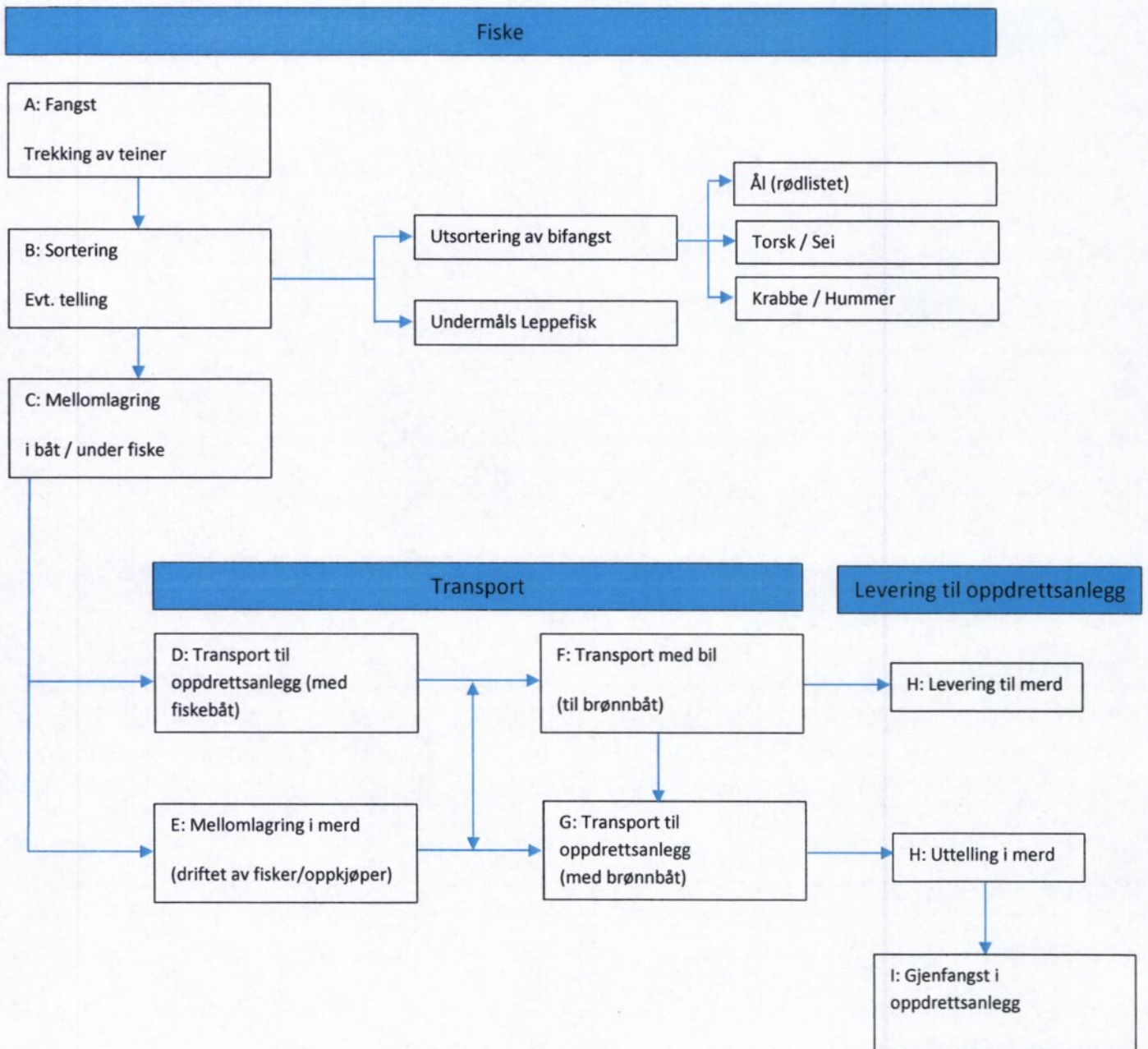
Ken Rensefisk AS har langsiktige avtaler med Lerøy Midt AS og Marine Harvest AS region Midt for mottak og transport av rensfisk til oppdrettsanlegg. Imidlertid ønsker flere oppdrettsselskaper å etablere langsiktige kontrakter for transport av leppefisk/rognkjeks.

4. INVESTERINGER (Fangst / Gjenfangst og Transport)

Leppefisk AS og Ken Rensefisk AS har i perioden 2011-2017 investert ca. NOK 48 mill i kompetanse, båter og utstyr for å betjene sine kunder / oppdrettsselskaper.

5. KILDER TIL UØNSKET FISKEDØDELIGHET / REDUSERT FISKEVELFERD

Flytskjema over fangst, transport og levering/gjenfangst av leppefisk:

Gjennom fangst og transport av ca. 12 millioner leppefisk i perioden 2011-2017 har en avdekket følgende kilder til dødelighet/reduert fiskevelferd:

Operasjon	Dødelighet / redusert fiskevelferd		
	Stor	Middels	Lav
A) Fangst: Teiner settes for dypt og trekkes for hurtig Røkt to ganger per dag: Røkt etter ett døgn i områder med innblanding av torsk, sei og ål:	X	X	X
B) Sortering av bifangst/undermålsfisk: Uten vannbad og sluser for bifangst/undermålsfisk (1 mann) Med vannbad og sluser for bifangst/undermålsfisk (2 mann)	X	X	X
C) Mellomlagring i båt: Åpen brønn uten oksygenovervåking Lukket brønn med oksygenovervåking (separate brønner for bergnebb, grønnngylt og berggylt)	X	X	X
D) Transport til oppdrettsanlegg med fiskebåt: Åpen brønn uten oksygenovervåking Lukket brønn med oksygenovervåking (separate brønner for bergnebb, grønnngylt og berggylt)	X	X	X
E) Mellomlagring i merd: Mellomlagring uten fuglenett, minknett, notlodd og leppefiskskjul Mellomlagring med fuglenett, minknett, notlodd og leppefiskskjul	X	X	X
F) Transport med lastebil mer enn 12 timer:		X	X
G) Transport til oppdrettsanlegg med brønnbåt godkjent av mattilsynet:			X
H) Uttelling i merd: Manuell telling uten vannbad og tellebord Automatisk telling med tilsetning av sjøvann (fisken pumpes i sjøvann)	X	X	X
I) Bruk av leppefisk i oppdrettsanlegg: Uten gjenfangst fra oppdrettsmerder Med gjenfangst fra oppdrettsmerder med optimal utrustning	X	X	X

Stor dødelighet = Dødelighet > 5%
Middels dødelighet = Dødelighet 0,5-5%
Liten dødelighet = Dødelighet < 0,5%

- A. Fangst:
Teiner settes for dypt/trekkes for hurtig medfører at leppefisken får «trykkskader» og flyter opp/dør.
- Teiner som står i områder med mye torsk/sei/ål bør røktes minimum to ganger pr. dag. Torsk, sei og ål beiter på leppefisk i teinene. Selv om det er montert inngangssperre er det betydelig innslag av uønsket bifangst, spesielt ål.
- B. Sortering av bifangst/undermålsfisk:
Sortering bør skje i vannbad og av 2 personer i samarbeide. Bifangst og undermåls leppefisk sorteres ut på en slik måte at fugl ikke tar / beiter på utsortert bifangst eller

undermåls leppefisk. Dette kan gjøres ved å montere et «dropprør» som går ca. 20 cm under vannflaten. Sortering bør skje der teinene trekkes.

I sorteringsprosessen bør bergnebb /grønnlyt og berggylt telles og separeres i egne rom / levendefisktanker i fiskefartøyet. Tankene bør ha vannkvalitetsovervåkning og 2 stk. sjøvannspumper med separate sjøvannsinntak og strømkilde.

- C-D. Mellomlagring i båt / Transport til oppdrettsanlegg med fiskebåt:
Levendefisk-tanken i fangstbåten bør utformes og ha vanninntak og «oksygenvakt» på en slik måte at optimal fiskevelferd sikres under fangst og evt. transport til oppdrettsanlegg. Det bør installeres en back-up vannpumpe i alle leppefiskbåter.
- E. Mellomlagring i merd:
I den «varme årstid» bør mellomlagringen ikke være lengre enn 4-5 dager. Merdene må sikres mot predatorer (fugl, skarv, mink og oter) og ha leppefiskskjul. Det er ikke uvanlig at vi ved mottak observerer fisk som er svekket. Dette skyldes manglende utrustning og bemanning på fangstfartøy, samt lang og ikke-optimal mellomlagring i merd. Denne leppefisken er ikke egnet for å bekjempe lus i oppdrettsanlegg.
- F. Transport med bil:
Vi registrerer transportskader i ca. 6% av alle biltransporter fra Sørlandet til Midt Norge.
Ved enkelttransporter har vi registrert dødelighet opp til 30%. Dersom transporten utføres med moderne utstyr, riktig fisketetthet og kvalifiserte sjåfører, gir imidlertid biltransport lav eller ingen dødelighet.
- G-H. Transport med brønnbåt / automatisk uttelling i merd
En ser en økende tendens til at oppdrettere ønsker transport med brønnbåt og automatisk uttelling. Dette skyldes økt fokus på fiskevelferd og smittesikring. Ken Rensefisk AS har så langt transportert 12 millioner leppefisk/rognkjeks i perioden 2011-2017. En har så langt ikke observert dødelighet eller vesentlig redusert fiskevelferd.
Vi kan for øvrig vise til en rekke veterinærrapporter.
- I. Ken Rensefisk AS har de siste 3 år registrert økt overlevelse og tilfredsstillende gjenfangstrater i oppdrettsanlegg som har satt ut:
- Leppefisk med god kondisjon / ustresset leppefisk
 - Der anlegget har optimal «røkting» av utsatt fisk.

6. RE: TOTALKVOTE - STOPPTIDSPUNKT

6.1 Fisket 2016/2017

Fiskeridirektoratets oppfølging av fisket i 2016 var etter vår mening IKKE tett nok når det gjelder fiske i Surofi og Råfisklagets distrikt (vårt erfaringsområde).

Ved å følge Surofi og Råfisklagets fangstregistreringer daglig, samt ukentlige fangstregistreringer/fangstrater skulle det IKKE vært problematisk for Fiskeridirektoratet å kalkulere riktig dato for fangststopp.

Hva som er Fiskeridirektoratets «helhetlige vurdering» vedr. sitt syn på totalkvote opplyses ikke i høringsgrunnlaget.

6.2 Totalkvote / stopptidspunkt

Totalkvote er en god måte å styre totaluttak på under forutsetning av at alle aktører rettidig registrerer sine fangster/leveringer, og sluttседler på levering registreres forskriftsmessig hos oppdretteren og salgslag.

Surofi og Råfisklaget sin registrering i sesongen 2016 ga våre brønnbåter meget godt grunnlag for å beregne kjøring og tidspunkt for oppfisket kvote.

(Vårt datagrunnlag tilsa i 2016-sesongen at fisket skulle vært stoppet 8-10 dager tidligere enn det Fiskeridirektoratet gjorde).

6.3 Optimal reguleringsform

En totalkvote i kombinasjon med kvote pr. fartøy ref. pkt. 7,(fisket lukkes) vil sannsynligvis være den beste reguleringsform for evt. å sikre optimalt uttak og fiskevelferd.

7. KVOTE PÅ FARTØYNIVÅ 2017

7.1 Fiskeridirektoratet baseres seg igjen på en «helhetsvurdering» og fastsetter at maksimalkvote fordeles likt for alle fartøy uavhengig av største lengde og tidligere innrapporterte fangster og teknisk utrustning/kapasitet.

Fiskeridirektoratet opplyser IKKE hva som ligger i det de kaller en «helhetsvurdering».

En konsekvens av Fiskeridirektoratets anbefaling er etter vår vurdering stor sannsynlighet for:

1. Redusert fiskevelferd / økt dødelighet og redusert overlevelse på fanget leppefisk (ref. side 4-6) / grunnet manglende teknisk kapasitet på fangstfartøy.
2. Økt dødelighet på uønsket bifangst herunder ål, torsk, sei og undermåls leppefisk (ref. side 4-6) / grunnet manglende teknisk kapasitet på fangstfartøy.
3. Redusert effekt ved bruk av villfanget leppefisk i oppdrettsanlegg forårsaket av svekket kondisjon / stresset fisk ved levering til brønnbåt/oppdrettsanlegg.

7.2 GODKJENNING AV FARTØY - FANGSTKAPASITET

Levendefangst av fisk er svært krevende og stiller store krav til utøver, fartøy og utrustning slik at optimal fiskevelferd kan ivaretas og ønsket effekt ved bruk av leppefisk sikres.

Båter som skal benyttes i fisket etter leppefisk bør ha en generell godkjennelse fra

offentlig myndighet. Mattilsynet bør påse at sorteringsutstyr, sluser for utslipp av bifangst, transportbrønn som er lukket og er slik utformet / har utstyr som tilfredsstiller tilsynets smittehygieniske krav og krav til fiskevelferd. En bør sikre at fartøy har nødvendig «kapasitet» til å håndtere en sesongfangst i størrelsesorden 100.000 stk. leppefisk på en optimal måte med hensyn på overlevelse og fiskevelferd. Et alternativ er å fastsette kvote pr. båt på samme nivå som fangsten i 2016 (historisk fangst). For å ivareta optimal fiskevelferd bør Fiskeridirektoratet halvere fartøykvoten dersom fartøyet er bemannet med kun én fisker.

7.3 DELTAKELSE – TIDLIGERE AKTIVITET

Fartøy som ikke er godkjent av Mattilsynet / evt. statlig kontrollorgan, bør utfra et smittevern-/fiskevelferdshensyn ikke tillates å fiske eller transportere leppefisk.

Fiskeridirektoratet skriver i sitt notat til høringen side 5, andre avsnitt- sitat:
« Fiske etter leppefisk er et kystnært fiske med relativt lave investeringskostnader »

Dette medfører etter vårt syn ikke riktighet. Skal en ivareta optimal fiskevelferd i fangst og evt. mellomlagringsfasen medfører ikke dette lavere investeringer enn andre kystnære fiskerier en kan sammenligne seg med.

Fisket i 2017 bør lukkes/begrenses til fartøy som har levert fangst ett av de to siste år og som har leveringsavtale med oppdretter – fisket lukkes hovedsakelig utfra et smittevern-/fiskevelferdshensyn inntil en har kontroll med fiskevelferd/fiskedødelighet i hele verdikjeden.

7.4 ÅPNINGSTIDSPUNKT

Havforskningsinstituttets anbefaling er basert på den faglige kunnskap som så langt er publisert. Havforskningsinstituttets anbefaling bør følges.

7.5 SLUTTDATO

Tildeles kvote pr. fangstfartøy i kombinasjon med totalkvote og fisket lukkes, vil eventuelt sluttdato kunne avtales mellom oppdretter og fisker.

7.6 MINSTEMÅL

Havforskningsinstituttets anbefaling bør følges basert på de rapporter/utredninger som foreligger inntil nye FoU-data foreligger.

7.7 RØKTING

Røkting bør helst skje to ganger daglig. Spesielt gjelder dette i områder med høy konsentrasjon av torsk, sei og ål. Erfaringsmessig vil disse fiskene umiddelbart beite på leppefisk inne i teinene og medføre utilsiktet dødelighet på leppefisk.

7.8 SELEKSJONSINNRETNINGER

Som anbefalt iht. rapporter fra Havforskningsinstituttet inntil nye FoU-data foreligger.

7.9 REDSKAPSMENGDE

Som anbefalt av Fiskeridirektoratet inntil ny kunnskap/rapportering foreligger.

8. GJENUTSETTING AV LEPPEFISK / IKKE REGISTERT DØDELIGHET

Det bør innføres et generelt krav om gjenfangst fra oppdrettsanlegg. Så langt vi har erfart, synes ingen offentlig myndighet i dag å ha oversikt over / vurdert overlevelsesrate ved fangst, håndtering, transport og bruk av leppefisk i oppdrettsnæringen.

9. GENERELT

For Leppefisk AS og Ken Rensefisk AS er det vanskelig å forstå at spesialbygde båter som benyttes til fangst/gjenfangst av leppefisk ikke prioriteres i Fiskeridirektoratets reguleringsopplegg for 2017. Våre båter har langsiktige leveringsavtaler med oppdrettsanlegg og alle har levert fisk av høy kvalitet i perioden 2011 -2016. Dette gjenspeiles i den relativt høye prisen vi oppnår for vår kvalitetsfisk, ref. 2.2.

Konsekvensen av Fiskeridirektoratets forslag til regulering sesongen 2017 er at bare én av Leppefisk AS sine båter kan delta (ref.§ 5 i deltakerforskriften). For næringen betyr dette etter vårt syn tap av kompetanse og stopp for videre utvikling av Leppefisk AS og Ken Rensefisk AS samt økt påslag av lakselus hos våre samarbeidende oppdrettere.

Ken Rensefisk AS har registrert en heving av kvaliteten på oppdrettet rognkjeks de siste 2 år.. Dette gjelder både kondisjon, jevnhet i størrelse og rognkjeksens evne til overlevelse. Dette skyldes økt satsing på kompetanse og evne til å investere i nytt utstyr innen oppdrett og transport. Vi kan ikke registrere den samme kvalitetshevingen på villfanget leppefisk som våre brønnbåter henter hos eksterne fiskere.

Bruk av mekanisk avlusing og avlusing med termolicer har i perioden 01.10.16 – 10.03.17 forårsaket relativt stor dødelighet på laks i oppdrettsanleggene i Midt-Norge.

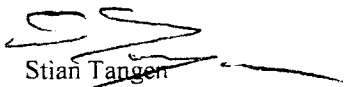
Norske myndigheter har i mars 2017 redusert tillatt mengde hunnlus pr. fisk fra 0,5 til 0,2 i den perioden villaksen er mest utsatt for lusepåslag.

Bruk av villfanget leppefisk i god kondisjon og oppdrettet rognkjeks er avgjørende for at oppdrettsnæringen i fremtiden skal oppnå de målsetninger offentlige myndigheter har satt mht. bekjempelse av lakselus.

Dette krever høy kompetanse innen fangst, transport og oppdrett, spesialiserte fiskebåter samt systematisk FOU fra næringsutøvere og myndighetenes side.

Gjennom regulering av fangsten av leppefisk bør/kan myndighetene bidra til dette.

For Ken Rensefisk AS / Leppefisk AS

Stian Tangen
Daglig leder